

**Міністерство освіти і науки України
Криворізький національний університет
Навчально-науковий інститут економіки і торгівлі імені Михайла
Туган-Барановського**

II НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«СТРАТЕГІЇ ТА ПОЛІТИКИ ЄС:
ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА ТА МЕХАНІЗМИ
РЕАЛІЗАЦІЇ»**

20-21 березня 2025 року

м. Кривий Ріг

УДК 339.9:338.2

Стратегії та політики ЄС: інституційна структура та механізми реалізації: матеріали II науково-практичної конференції (20-21 березня 2025 року) – Кривий Ріг: Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2025. 320 с.

Члени оргкомітету конференції:

Чернега О.Б. – д.е.н., професор, професор кафедри економіки та бізнесу Криворізького національного університету.

Кожухова Т.В. – д.е.н., професор, в.о. директора навчально-наукового інституту економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського Криворізького національного університету.

Бочарова Ю.Г. – д.е.н., професор, в.о. завкафедри економіки та бізнесу Криворізького національного університету.

Горіна Г.О. – д.е.н., професор, завідувач кафедри технологій в ресторанному господарстві, готельно-ресторанної справи та туризму Криворізького національного університету

Матеріали конференції висвітлюють питання, пов'язані з інституційною структурою та механізмами реалізації стратегій та політик ЄС.

Матеріали конференції рекомендуються викладачам і студентам закладів вищої освіти, науковцям, аспірантам, докторантам і практикам.

Науково-практичну конференцію проведено за фінансової підтримки Європейського Союзу в межах реалізації проєкту «Європейські цінності: сталий розвиток, економічна безпека та цивілізаційні імперативи» 101127413 — EVSDESCI (програма Еразмус+ напрям Жан Моне).

Погляди та думки, висловлені в публікаціях, належать виключно авторам і не обов'язково відображають позицію Європейського Союзу або Європейського агентства з питань освіти і культури (ЕАСЕА). Ані Європейський Союз, ані ЕАСЕА не несуть за них відповідальності.

Матеріали друкуються мовою оригіналу. Погляди, висловлені в публікаціях, є позицією авторів. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції та їх наукові керівники.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПОЛІТИКИ ЄС: ЦІЛІ, ІНСТРУМЕНТИ, ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ		10
Базецька Г.І., Михайлова К.В.	Оптимізація інтерфейсних рішень у системах управління персоналом на основі концепції BENTO UI	10
Белозерцев В.С., Єлісеєва О.К.	Імплементация європейського зеленого курсу в Україні: структурні виклики та стратегічні перспективи	15
Більська О.В.	Особливості реалізації політики ЄС в сфері ринку праці в Україні	17
Будякова О.Ю.	Принципи сталої циркулярної біоекономіки у стратегіях та політиках ЄС	20
Гончарова О.А., Маслова А.В.	Особливості функціонування закладів ЗЗСО під час війни: врахування досвіду країн ЄС	27
Горовий Д.А., Продащук С.М.	Оцінка вартості пасажирських перевезень в містах Європи	30
Касперович О.Ю.	Перспективи використання європейського досвіду соціального діалогу у процесах відновлення української промисловості	32
Кондор Д.М., Дугінець Г. В.	Основні концепції формування енергетичної політики Європейського Союзу	36
Мінакова О.І., Герасименко О.Ю.	Політики ЄС: цілі, інструменти, особливості реалізації та досвід для України	41
Мінакова О.І., Бондаренко О.О.	Перспективи та можливості впровадження європейського зеленого курсу в Україні	46
Назаренко П.М., Белозерцев В.С.	Механізми підтримки інноваційного бізнесу в ЄС та можливості для України	49
Николаєва В.І.	Європейський підхід до реалізації можливостей вищої освіти для адаптації до часів невизначеності	53
Проданова Л.В.	Міждисциплінарний підхід в науково-дослідній та освітній політиці ЄС	55
Сердюков К.С.	Побудова систем інформаційної безпеки організацій: досвід країн ЄС	59
Соколюк К.Ю.	Механізми реалізації стратегії ЄС у секторі садівництва та насінництва: можливості для України	61

Тарлопов І.О., Кравчук В.П.	Потреба аналітики під час воєнного стану та в період відновлення: досвід країн ЄС	64
Тохтамиш Т.О., Ягольницький О.А.	Впровадження нових стандартів контролю якості молока: важливий крок для України на шляху до євроінтеграції	66
Федотова Т.А.	Європейська політика сусідства в сфері ринку праці	71
Шуляківський В.В., Бондаренко О.О.	Перспективи впровадження сучасних політик Європейського Союзу у вітчизняну стратегію розвитку	74
Щербак А.В.	Регуляторна політика ЄС та шляхи вдосконалення державного регулювання в Україні	77
Borchan K., Nerasyenko O. Yu.	EU policies overview: implementation and experience for Ukraine	82

СЕКЦІЯ 2. СТРАТЕГІЧНІ ІМПЕРАТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В КРАЇНАХ ЄС: ВПРОВАДЖЕННЯ ДОСВІДУ ДЛЯ УКРАЇНИ

Білан С., Ткаченко А.А.	Ефективність обліково-економічної безпеки суб'єкта господарювання: європейська практика сталого розвитку	85
Горіна Г.О., Кожухова Т.В.	Моніторинг зеленого переходу туристичної екосистеми ЄС	87
Ільїна М.В.	Перспективи транснаціонального туризму на території Карпатського біосферного заповідника	90
Кравцов О.О., Долгова А.М.	Урботуризм як фактор розвитку туристичної галузі України	95
Матвійчук Л.Ю., Остапович Д.В., Жадько О.А.	Глокалізація туристичного простору як інноваційний підхід розвитку гостинності в умовах євроінтеграції	100
Медуниця К.С., Бондаренко О.О.	Фінансова підтримка ЄС для розвитку інфраструктури харчової промисловості в Україні	103
Панькова О.В.	Проблеми та можливості повоєнного відновлення національної економіки, її промислового сектору в світлі реалізації промислового діалогу вищого рівня Україна – ЄС	105
Смик І.Є., Архипова Л.М.	Досвід Польщі у забезпеченні екологічної безпеки в рамках європейської інтеграції: перспективи для України	109

Снігур К.В., Литвиненко Ж.Р.	SMART-туризм у ЄС: туристична ініціатива для сталого розвитку територій	113
Ткаченко А.А., Рябенко Б.В.	Обліково-аналітична безпека підприємств для сталого розвитку в системі сучасних ризиків і загроз: порівняльна характеристика України з країнами Європейського Союзу	115
Naumik-Gladka K.G., Bashkatova Y.T.	Post-war recovery of Ukraine's tourism industry: experience of EU countries	119
Kukuruza A.V. Herasymenko O.Yu.	The transformative impact of AI on the food industry: enhancing efficiency, safety, and marketing strategies	122
СЕКЦІЯ 3. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ КУРС ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ		125
Белякова М., Герасименко О.Ю.	Штучний інтелект як інструмент реалізації європейського зеленого курсу виклики та можливості для України	125
Бразілій Н.М.	Зелений облік: нові підходи до оцінки активів та зобов'язань в умовах сталого розвитку	127
Власова С.О., Бочарова Ю.Г.	Фінансування зелених проєктів: європейський досвід та перспективи для України	132
Вороткова Д.В., Дугінець Г. В.	Європейський зелений курс та європейські практики сталого розвитку	135
Гавриленко В.О.	Вплив політики сталого розвитку на управлінський облік: порівняльний аналіз європейських країн	138
Канюка В.С.	Регуляторні інструменти політики ЄС щодо сталого розвитку та їх вплив на корпоративну репутацію бізнесу	140
Квітка Т.В.	Елементи європейського зеленого курсу у відновленні підприємств ГМК	143
Мазур Д.Н., Гончаренко В.А., Перекрест В.В.	Біорозкладні мастила на основі рослинних та мінеральних олій	146
Мацука В.М.	Менеджмент зелених інвестицій та фінансування сталого розвитку в ЄС	149
Михайлова К.В.	Роль цифрових технологій в оптимізації витрат підприємств	154
Михайлюк Ю.Д., Мурава О.І.	Європейський зелений курс та європейські практики сталого розвитку	157

Ніколайчук О.А.	Інклюзивний та доступний туризм: практика європейських країн	160
Носова Н.І.	Повоєнна розбудова сектору овочівництва України у контексті європейського зеленого курсу	164
Омельченко О.В., Цвіркун Л.О., Гончаренко В.А., Ревенко А.В.	Очищення зернових культур із використанням відновлюваних джерел енергії	168
Омельченко О.В., Цвіркун Л.О., Гончаренко В.А., Корінь К.О.	Стратегія зменшення енергоспоживання обладнання для сушіння рослинної сировини	170
Опалько В.В.	Стратегія «Farm To Fork» ЄС: уроки та перспективи для України	172
Опалько В.В., Самойлов Д. О.	Європейський зелений курс та екологічна модернізація міської інфраструктури	176
Пастернак Я.П., Крот Ю.М.	Роль соціального обліку та звітності у досягненні цілей сталого розвитку	179
Пушкар Т.А.	Програми міської мобільності як складова стратегій сталого розвитку міст	183
Снігур К.В.	«From Farm To Fork» – екологічна система харчування європейського зеленого курсу	186
Соколюк К.Ю.	Європейський зелений курс: можливості для забезпечення продовольчої безпеки українського Причорномор'я	188
Тростянська К.М.	Платформенні та кооперативні бізнес-моделі для розвитку зеленої енергетики та енергетичних спільнот у Європі	190
Тростянська К.М., Скрипник А.О.	Інноваційні бізнес-моделі «зеленої логістики»: міжнародний досвід та можливості для України	194
Тюніна А.Ю., Адамовська В.С.	Європейський зелений курс та європейські практики сталого розвитку	196
Фурман О. В., Соболева Г.Г.	Досвід впровадження принципів сталого розвитку в ЄС	200
Хорольський В.П., Рябикіна Н.І., Коренець Ю. М.	Гнучкі технології у виробництві функціональних продуктів харчування для техногенно змінених регіонів	205

Хорольський В. П., Рябикіна К. Г., Коренець Ю.М.	Вплив зеленої енергетики ЄС на інноваційний розвиток харчової промисловості до 2050 року: виклики та перспективи для України	209
Хорольський В.П., Никифоров Р. П., Коренець Ю. М., Кісліченко В. М.	Метрологічне забезпечення виробництва продуктів харчування в контексті європейських політик	213
Цвіркун Л.О., Омельченко О.В., Цвіркун С.Л., Галінтовський В.К.	Автоматизація технологічних процесів для досягнення цілей сталого розвитку	218
Bielska T. V., Radionov V.S.	Implementation of the EU experience in the waste management system by Ukraine	220
Tsvietkova E.V., Romanova O.V.	Economic cooperation between the EU and Ukraine in the context of sustainable development	223
Tsvirkun L.O., Omelchenko O.V., Tsvirkun S.L., Mozhar O.A.	Optimization of parameters of energy-efficient process of sorting apples	227

СЕКЦІЯ 4. ЄС НА ГЕОЕКОНОМІЧНІЙ ТА ГЕОПОЛІТИЧНІЙ АРЕНІ 231

Болкісев В., Герасименко О.Ю.	Вплив зміни клімату на продовольчу безпеку	231
Бочарова Ю.Г., Чернега О.Б., Кожухова Т.В.	Офіційна допомогу розвитку Європейського Союзу у 2021-2023 рр.	234
Загоруйко І.О.	Сучасні міжнародні дослідження геоекономічного повороту Європейського Союзу	237
Петкова Л.О.	Нова роль Європейського Союзу у світі	243
Medunytzia K., Herasymenko O. Yu.	Ukraine's role in ensuring EU food security	246
Tsvietkova E.V., Bielozertsev V.S.	The role of information systems in the formation of economic forecasts for the EU	248

СЕКЦІЯ 5. СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВІДНОСИН ЄС ІЗ КРАЇНАМИ-СУСІДАМИ

252

Бондаренко О.О.	Вплив сучасних інформаційних технологій на процеси моделювання фінансових ринків ЄС та України	252
Горайнова Ю.А., Никифоров Р.П., Бальвас Д.Г., Медуниця К.С.	Про актуальність та важливість участі в програмі ЄС ERASMUS+ здобувачів вищої освіти спеціальності 181 «Харчові технології»	255
Лещенко М.М., Пасенко В.М.	Основні напрямки міжнародної співпраці України та ЄС у сфері енергетики	258
Лещенко М.М., Сахно Т.А.	Особливості розвитку міжнародних економічних відносин ЄС та Великобританії після БРЕКЗІТу	261
Приймак Н.С.	Передумови інтеграції логістичних процесів України у простір ЄС	264
Тишко О.	Перспективи впровадження технологій штучного інтелекту в практику цифрової вітчизняної економіки	266
Фоміна О.О.	Впровадження циркулярної економіки в Україні на основі досвіду ЄС	268
Khalanhot D., Nerasymenko O. Yu.	Global battle for Africa: how great powers compete for influence on the continent	272

СЕКЦІЯ 6. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МОВНОГО ПРОСТОРУ: ДОСВІД ЄС ТА УКРАЇНИ

277

Борчан К.О., Бондаренко О.О.	Порівняльний аналіз досвіду розвитку мовного середовища ЄС та України	277
Лисогор М.Ю., Покулевська А.І.	Основні способи перекладу економічної німецької термінології українською мовою в контексті євроінтеграції	279
Мовчан А., Герасименко О.Ю.	Актуальні проблеми розвитку мовного простору: досвід ЄС та України	282
Назарян А.М., Покулевська А.І.	Термінологія німецької та української мов з галузі екології	284
Огій А., Ревуцька С.К.	Гендерні відмінності в діловому спілкуванні	287
Рибалка Н.В.	Труднощі перекладу німецьких текстів на українську мову	290

Уголькова М.І., Покулевська А.І.	Лексико-семантичні групи німецьких термінів політичної галузі: перекладацький аспект	294
Chvanova B. V., Udovichenko H.M.	Military terms reproduction in ukrainian translation	297
Denysenko M. V., Udovichenko H.M.,	Linguistic peculiarities of the neologisms use in the EU media	301
Ivankov V. M., Ostapenko S.A.	Scientific texts translation challenges	306
Niezviestna A.I., Ostapenko S.A.	Terminology of the European Commission's opinion on Ukraine's application for membership of the European Union: lexical and semantic aspect	310
Skladnik P., Herasymenko O.Yu.	Language policy of the European Union	315
Zinchenko V., Vydrych K.	The basis for the formation of professional language communicative competence in students	317

idilo.ua/2023/05/10/infografika/ekonomika/yaki-krayiny-ta-skilky-elektroenerhiyi-eksportovala-ukrayina-velykoji-vijny (дата звернення: 18.03.2025 р.).

2. Енергетиці прописана демократія: що зміниться із впровадженням Четвертого енергопакету URL: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2019/07/24/7098672/> (дата звернення: 14.03.2025 р.).

3. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку систем накопичення енергії. Верховна рада України. Офіційний веб-портал URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72789 (дата звернення: 17.03.2025).

4. Регламент (ЄС) № 347/2013 про настанови щодо транс'європейської енергетичної інфраструктури та про скасування Рішення 1364/2006/ЄС і внесення змін до регламентів (ЄС) 713/2009, (ЄС) 714/2009 та (ЄС) 715/2009. Верховна рада України. Офіційний веб-портал. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_037-13#Text (дата звернення: 17.03.2025).

*Лещенко М.М., к.е.н., доцент,
Сахно Т.А., доктор філософії
Черкаський державний технологічний університет,
м. Черкаси, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ЄС ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ПІСЛЯ БРЕКЗІТУ

Історія взаємовідносин Великобританії та Європейського союзу була з самого початку складною впродовж довготривалих взаємовідносин та наповнена певними протиріччями. Об'єктивними передумовами виходу Великобританії зі складу ЄС послуговували ряд протиріч інтересів різних груп ділових кіл країни, розмежування у самому суспільстві між прибічниками та противниками членства Великобританії у ЄС з позиції отримання конкретних переваг та вигід. Разом з тим, до об'єктивних факторів додалися ще й суб'єктивні, такі як: непримиренна позиція євроскептиків, що постійно виступали в якості розпалювачів протиріч, як в уряді, так і в суспільстві, прагнення певних політичних сил та партій забезпечити лідируючі та впливові позиції в уряді, та різкі зміни громадської думки, що була обумовлена економічною кон'юнктурою та слабкими уявленнями більшості населення про справжній характер та особливості відносин Великобританії та Європейського Союзу.

Свій вплив на результати референдуму щодо виходу Великобританії зі складу ЄС мали наслідки фінансової кризи 2008 року. Так, практично 7 років «жорсткої економії» після фінансово-економічної кризи (підвищення податків та скорочення соціальних витрат, зниження життєвого рівня) змінили переваги британців у поглядах. Багато з тих, хто голосував за Брекзйт, не так негативно оцінювали ЄС, як негативно сприймали падіння свого відносного доходу та усвідомлення, що наступні покоління можуть жити гірше, ніж вони.

Крім того, стимулом до загострення дискусії про економічні позиції ЄС у світі стали наслідки пандемії COVID-19. Вона запустила небезпечний процес: доходи держав у результаті обвалу економіки та карантину різко впали, тоді як витрати на боротьбу із захворюванням зросли лавиноподібним чином. Істотно збільшилося боргове навантаження на бюджети. Пандемія сповільнила торгівлю та порушила виробничі зв'язки між країнами ЄС, обмежила транскордонну мобільність. Такого поєднання негативних факторів ще не було за всю післявоєнну історію Європи. У цих умовах деякі дослідники стали ставити під сумнів тезу про існування трьох центрів економічного та технологічного тяжіння у світі, за якої Євросоюз зберігає становище одного з передових у соціально-економічному відношенні регіонів і продовжує залишатися повноцінним конкурентом двох інших центрів сили – США та Китаю.

Новий етап у розвитку відносин між ЄС та Великобританією розпочався 31 січня 2021 р. внаслідок підписання відповідної угоди між парламентом ЄС, урядами держав-членів ЄС та урядом Великобританії. Угода про вихід Великобританії зі складу ЄС набула чинності 1 лютого 2020 р. В цілому, перехідний період тривав впродовж всього 2020 р., коли фактично Великобританія не була залучена до функціонування інституцій ЄС, але норми та правила її участі в об'єднанні залишались чинними.

Після виходу з ЄС для економіки Великобританії стали доволі помітні наслідки такого рішення, зокрема найбільш очевидні втрати та складності Великобританії у торгівлі з ЄС. Так, в економіці відчувся різкий дефіцит ряду товарів виробничого призначення та особистого вжитку, що перестали імпортуватися до Великобританії. Виникли перешкоди для переміщення робочої сили та міжнародної торгівлі послугами, що негативно вплинуло на економічний розвиток. Після виходу Британії з ЄС виникли труднощі у поставках пального, з'явилися ряд перешкод у торгівлі через необхідність отримання санітарних дозволів, ліцензійних погоджень, сертифікації, тощо. Крім того, введення окремих митних процедур, виникнення розбіжностей у нормах регулювання міжнародної торгівлі призвели до виникнення додаткових витрат як для британських експортерів та імпортерів, що негативно впливає на міжнародну конкурентоспроможність країни. Для того, щоби розвивати міжнародну торгівлю було створено окрему торговельну базу в Ірландії для того, аби забезпечити проходження необхідних процедур та формальностей для експорту до країн ЄС.

Слід зауважити, що після Брекзиту невирішеними також залишились питання формування міграційних потоків. Навпаки, значно зріс рівень імміграції до Великобританії – кількість робочих віз для громадян Індії перевищила 160 000 у 2023 р., тоді як для французьких громадян таких дозволів було видано лише 5 000 [2]. Внаслідок змін у міграційній системі Великобританії відбулось зміщення міграційних потоків з ЄС в бік інших країн, в той час як значне число громадян ЄС мають право проживати та працювати у Великобританії без необхідності оформлення спеціальних дозволів.

Для визначення вартості Брекзиту для Великобританії потрібен час. Дехто з експертів вважає, що за десять наступних років експорт Великобританії до ЄС скоротиться на 36%, а прибутки на душу населення впаде на 6%. Звичайно, це скорочення буде частково компенсовано за рахунок торговельних угод з третіми країнами або більш м'якого регулювання. Так, у власній заяві мер Лондону С. Хан відзначив, що скорочення потенціалу економіки Великобританії після виходу з ЄС склало близько 140 мільярдів фунтів (що становить 6 % скорочення або ж понад 162 млрд. євро) [3]. Окремі дослідження стверджують, що у випадку коли Великобританія продовжуватиме перебувати поза межами спільного з ЄС ринку, збитки для її економіки триватимуть, що призведе до зниження показників валової доданої вартості до обсягів 311 мільярдів фунтів до 2035 року (що на 10,1 % менше, ніж би могло бути за умови продовження членства в ЄС) [4].

Таким чином, вихід Великобританії з ЄС спричинив безліч важко розв'язуваних протиріч, які впливають на характер економічних відносин як між сторонами дезінтеграційного процесу, так і між країнами – членами об'єднання. Вибір механізмів вирішення цих проблем визначатиме зміст економічних відносин у країнах ЄС. Прийнятий європейською спільнотою вихід Великобританії з ЄС, з огляду на роль країни в економіці об'єднання, матиме багатоплановий вплив на структуру економічних відносин у країнах Євросоюзу.

Список використаних джерел:

1. Five Years On: The Economic Impact of Brexit. The National Institute of Economic and Social Research. URL: <https://niesr.ac.uk/blog/five-years-economic-impact-brexit> (дата звернення: 15.03.2025 р.).
2. Portes J. Unintended consequences? The changing composition of immigration to the United Kingdom after Brexit. National Institute Economic Review. Published online 2025:1-16. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/national-institute-economic-review/article/unintended-consequences-the-changing-composition-of-immigration-to-the-united-kingdom-after-brexit/54C856A43B68B2F16D7F6FC02A1A3ED6> (дата звернення: 15.03.2025 р.).
3. New report reveals UK economy is almost £140billion smaller because of Brexit. URL: <https://www.london.gov.uk/new-report-reveals-uk-economy-almost-ps140billion-smaller-because-brexit> (дата звернення: 16.03.2025 р.).
4. Londons economy after Brexit: impact and implications. Final report - January 2024. Cambridge econometrix. URL: <https://www.camecon.com/what-our-work/londons-economy-after-brexit-impact-and-implications/> (дата звернення: 16.03.2025 р.).